

Mokyti su džiaugsmu

„Vyturio“ vidurinės mokyklos bendruomenė žino, ką daryti, kad vaikams būtų įdomu mokytis, smagu eiti į mokyklą. Žino, ko reikia, kad mokykloje būtų gera, jauku, saugu. Aktyvūs, turintys naudingos patirties, tikėdami sėkme pedagogai parengė modelį „Mokomės kitaip“ ir savo idėjai realizuoti gavo finansavimą – per pusę milijono litų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų

Ar mokymasis gali teikti džiaugsmą? Visiems abejojančiams „Vyturio“ vidurinės mokyklos bendruomenė pasiryžusi tai įrodyti. Projektą vertinę ekspertai nesuabejojo, kad įgyvendinant modelį „Mokomės kitaip“ vaiko lauks įdomus mokymasis. Bus galimybė užsiimti tokia veikla, kuri leis ne tik pažinti pasaulį, bet ir suprasti save, išsiaiškinti savo ateities poreikius. Vaikas ne tik klausysis, kas yra tolerancija, atjauta, pagalba, bet ir aktyviai veiks, padėdamas silpnesniems, suprasdamas kitokį, keisdamas aplinką. Ekspertai patikėjo, nes „Vyturio“ vidurinėje mokykloje dalis projekte numatytų veiklų – ne naujovė, o jau išbandytos. Tik reikiamų priemonių vis trūko ir finansavimo neužtekėjo, kad kiekvienam vaikui būtų užtikrintas pats sėkmingiausias ugdymas.

Projekto atsiradimo idėja

Praėjusių metų balandžio mėnesį Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija kartu su Europos socialinio fondo agentūra paskelbė projektų konkursą Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ VP1-2.2-ŠMM-05-K įgyvendinimo priemonei „Kalbų mokymo, verslumo ugdymo ir inovatyvių švietimo metodų kūrimas ir diegimas“. „Vyturio“ vidurinės mokyklos mokytojų ir vadovų komanda, apibendrinusi visą savo veiklos patirtį, sukūrė modelį „Mokomės kitaip“ ir gavo finansavimą modeliui įgyvendinti. Mokyklos komandos sukurtas modelio esmė – kūrybinės-praktinės laboratorijos atsiradimas. Kūrybinė-praktinė laboratorija – tai netradicinė veikla, organizuojama mokiniams kasdien. Šios veiklos metu kiekvienas mokinys turi galimybę praktiškai pritaikyti žinias, įgytas pamokų metu. Tvarkaraštis sudarytas taip, kad kiekvieną dieną po pirmųjų keturių pamokų įtempto darbo vaikai skuba į kūrybinę-praktinę laboratoriją. Po jos mokiniams dar būna 1–2 pamokos.

Mokomės kitaip

Kiekvieną savaitės dieną vieną valandą klasių koncentrams vykdoma vis kita veikla – sporto, skaitymo, projektinė, klasės bendruomenės, menų. Sporto valandos metu kiekvienas mokinys turi galimybę pasirinkti patrauklią sportinę veiklą. Mokiniai renkasi sportinius šokių, aerobiką, krepšinį, futbolą, salės riedulį, stalo tenisą. Vyksta ir jau tradicine tapusi veikla: vaikai žaidžia kvadrata, dalyvauja estafetinių varžybose, olimpinės dienos renginiuose ir kt. Pirmąjį ir antrąjį pusmečius suplanuoti net šeši netradiciniai sporto renginiai: atsilenkimų, prisitraukimų, biliardo, stalo teniso, badmintono, mini futbolo turnyrai. Sporto varžybose dalyvaus

tėvai ir projekto partneriai – Panevėžio jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“.

Klasės bendruomenės valandą ypač daug dirbama formuojant darnius santykius klasėje, mokykloje. Tokios vertybės kaip jautrumas, pagarba ir pagalba kuria bendravimą be patyčių. Čia daug dirba patys vaikai, kartu su klasės auklėtojais žaidžia psichologinius, loginius žaidimus, skatinančius savęs pažinimą, kitų pripažinimą. Veiklos ir mokymai šią valandą organizuojami tiek mokykloje, tiek už jos ribų. Pavyzdžiui, bendradarbiaudami su Panevėžio jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“ bei kitomis organizacijomis mokiniai atliks socialinę praktiką, mokydami ir už mokyklos ribų realiai padėti silpnesniajam ar nusikriaustajam. Be to, jau suplanuoti apsilankymai mokinių tėvų darbovietėse – kavinėse, parduotuvėse, grožio salonuose ir kt. – padės formuoti grožio, estetikos, etiketo įgūdžiams. Užsiėmimus ves klasės auklėtojas, mokiniai, jų tėvai ar kvieštiniai asmenys.

Klasės bendruomenės valandos metu mokiniai jau analizuoja virtualioje aplinkoje pateikiamą informaciją apie profesijos pasirinkimą, atlieka testus, vyksta į įvairias su būsima profesija susijusias įmones ir organizacijas. Čia susipažįsta su įvairiomis profesijomis, o Panevėžio jaunimo organizacijų sąjungos „Apskritasis stalas“ organizuojamose asistento dienos turės galimybę praktiškai išbandyti pasirinktas profesijas.

Direktorės valandos klasių koncentrams – ne naujiena, bet jos tapo dar aktualesnės, nes visi mokiniai laukia naujausios informacijos apie nupirktas priemones, kaip jomis visi galės naudotis, kaip pasidalins, juk stalo tenisą, biliardą, stalo futbolą ar įvairius stalo žaidimus nori žaisti visi. Aktualios informacijos daug: paskelbiami mokyklos, grupių ar individualūs laimėjimai, sprendžiamos problemos, aptariami bendruomenei ir Lietuvai svarbūs įvykiai, informuojama apie artimiausius mokyklos planus, kviečiama įsijungti į ben-

druomenės gyvenimą. Kiekvienos klasės mokiniai kūrybiškai pristato mėnesio pasiekimus. Vaikai noriai rodo iniciatyvą, nes nori pristatyti savo klasę kaip šauniausią, daugiausia nuveikusią.

Viena diena kūrybinėje-praktinėje laboratorijoje skirta menai. Kiekvienas mokinys yra pasirinkęs patrauklią meninę veiklą. Menų valandą kūrybinėse dirbtuvėse tapo, piešia, užsiima kompiuterine grafika, keramika, floristika, medžio darbai, gamina papuošalus, dekupažo dirbinius. Muzikavimo centre galima groti netradiciniame orkestre, dainuoti karaoke, jau kuriama „Gitaristų palėpė“, mokykloje jau veikia Šokių studija. Mokyklos Fotografijos ir kino studijoje yra įkurta fotolaboratorija. Vaikai repetuoja lėlių, šešėlių, forumo, tradiciniame teatruose. Pasibaigus pusmečiui mokyklos bendruomenei ir partneriams bus organizuojami koncertai, parodos, labdaros akcijos, kurių metu mokinių sukurti darbai bus dovanojami jautriausioms ir pažeidžiausioms žmonių grupėms.

Viena valanda kūrybinės-praktinės laboratorijos metu skiriama grožinės literatūros skaitymui. Paskelbti Lietuvos mokinių skaitymo gebėjimų rezultatai, palyginti su kitomis šalimis, rodo, kad Lietuvos mokiniai šioje

srityje gerokai atsilieka. Tarptautinių ir Lietuvos tyrimų rezultatai paskatino skaitymo valandos atsiradimą kūrybinėje-praktinėje laboratorijoje.

Pokyčiai jau matomi

Veiklos mokykloje vyksta tik antrą mėnesį. Dar ne viskas sukurta, kai kurie darbai dar tik išibėgėja. Bet naujovės jau pastebimos. Mokykloje kuriamos erdvės kūrybinės-praktinės laboratorijos užsiėmimams. Jau dabar per pertraukas žaidžiamas stalo tenisas. Iš nupirktų priemonių vaikai jau sukūrė dekupažo dirbinių, jais papuoš naujas mokyklos erdves. Mokiniai, atsinešę asmeninius kompiuterius, jau gali naudotis bevieliu internetu. Greitai bus galima naudotis mokyklos nešiojamaisiais kompiuteriais, jie bus išduodami pagal mokykloje priimtą tvarką. Visos veiklos bus aprūpintos reikiamomis priemonėmis, tėvams nereikės ieškoti papildomų lėšų, kad jų vaikas galėtų išbandyti save įvairiose srityse. Jau sukurta virtuali aplinka, kurioje nuolat skelbiamos užduotys savarankiškai mokyti, kad kiekvienas galėtų pasipraktikuoti prieš iškaitinį kontrolinį darbą.

Saugi mokykla

Šalies tyrimai seniai įrodė, kad vaikai labiausiai nesaugūs prieš pamokas,

pertraukų metu ir po pamokų. „Vyturio“ vidurinės mokyklos įgyvendinamas modelis „Mokomės kitaip“ sustiprins vaikų saugumą. Apgalvotas mokyklos poilsio erdvių pertvarkymas. Kad erdvės būtų jaukios, vaikai patys kūrė eskizus, kaip turi atrodyti kiekvienas mokyklos kampas ir kampelis. Vaikai nori sėdėti ant sėdmaišių, minkštasuolių, jie nori, kad aplink būtų pilna gėlių. Vaikų svajonės netrukus išsipildys. Kuriamos mažosios žaliosios mokymosi ir poilsio erdvės. Jose mokiniai galės mokytis, užsiimti jiems patinkama veikla, pailsėti, skaityti knygas, bendrauti su draugais. Atvirose erdvėse bus laisvai prieinamas biliardas, mini futbolas, mokiniai mokyklos kiemelyje galės žaisti badmintoną.

Tėvai gali būti ramūs žinodami, kad jų vaikas, atvykęs į mokyklą gerokai prieš pamokas, turi įdomią ir naudingą veiklą. O jei vaikas neskuba iš mokyklos po pamokų, tėvai žino, kad jis gali atlikti namų darbus mokykloje, gali likviduoti žinių spragas, pasirengti iškaitiniams kontroliniams darbams netgi 19-oje jau veikiančių konsultacinių centrų. Korepetitorius tikrai nereikalingas. Mokytojai įsitikinę, kad vaikai, su džiaugsmu atėję, įdomiai mokėsi mokykloje, su džiaugsmu grįš į namus.

Sėkmės lyderiai

Iš kiekvienos klasės mokinių savanorių suburtos keturios sėkmės lyderių komandos. Užduotis komandoms ypatinga. Lietuvoje mokiniai tokia veikla dar neužsiėmė. Šių komandų darbo rezultatas – sukurti ir atiduoti į leidyklą mokymo(-si) priemones, skirtas kompetencijoms ugdyti. Priemonės bus pristatytos spalio mėnesį konferencijoje mokykloms-partnerėms bei mokykloms, kurios norės įgyti patirties ugdati mokinių kompetencijas. Sėkmės lyderiai kiekvieną savaitę kūrybinės-praktinės laboratorijos metu mokosi, kuria užsiėmimo su savo klase planą, praveda klasės užsiėmimą. Sukurtos priemonės kompetencijų ugdymuisi bus naudingos ir veiksmingos tik tada, kai į jų kūrimą bus įtraukti visi mokiniai. Sėkmės lyderiams mokytis ir mokyti bei vesti paskui save kitus labai sunku. Bet lyderystė – tai ne privilegija, o prisiimta atsakomybė. Mokyklos sėkmės lyderiai jau ima suprasti, kad lyderiai – kūrybiški, darantys daugiau nei nurodyta ir pasiekiantys esminių rezultatų. Kovo mėnesį sėkmės lyderiai savo nuveiktą darbą turės galimybę pristatyti vienai iš žinomiausių pasaulyje tos srities eksperčių iš Didžiosios Britanijos dr. Mathildai Joubert, kuri atvyks dirbti su „Vyturio“ vidurinės mokyklos sėkmės lyderiais.

Po jos pastabų sukurtus produktus sėkmės lyderiai tobulins, o balandžio mėnesį tėvų, mokinių ir mokytojų konferencijoje pristatys, kad visa bendruomenė galėtų prisidėti prie norimo rezultato. Vasarą priemonės bus išleistos.

Modelio „Mokomės kitaip“ įgyvendinimas – tai galimybė mokykloje kurti geresnės visuomenės pavyzdį, ugdyti žmones, kurie, tobulėdami patys, kurs tobulesnę visuomenę.

